

Retningslinjer for straffegjennomføring i Nederland

1 Innledende bemerkninger

1.1 Hjemmel

Hjemmel for å kunne gjennomføre ubetinget fengselsstraff i annen stat følger av straffegjennomføringsloven § 1a, som lyder slik:

Etter beslutning av kriminalomsorgen kan domfelte som er dømt til ubetinget fengselsstraff, gjennomføre straffen i en annen stat som Norge har inngått avtale med.

Domfelte som gjennomfører straff i en annen stat etter første ledd, er å anse som innsatt i fengsel i Norge og skal, med de presiseringer som følger av tredje ledd, ha de rettigheter og plikter som følger av dette.

Kriminalomsorgen skal sørge for at domfelte som gjennomfører straff i en annen stat etter første ledd, får tilbud om helsehjelp som er likeverdig med det tilbudet domfelte ville hatt krav på ved straffegjennomføring i Norge. Statens helsetilsyn fører tilsyn med kriminalomsorgens forpliktelser etter bestemmelsen her. Helsetilsynsloven gjelder tilsvarende. Pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 7 om klage gjelder for kriminalomsorgens forpliktelser etter bestemmelsen her. Kriminalomsorgen skal på anmodning gi Statens helsetilsyn og Fylkesmannen opplysninger som disse finner nødvendige for å kunne utføre sine oppgaver etter bestemmelsen her. Opplysningene kan gis uten hinder av taushetsplikt.

Kongen kan gi utfyllende forskrift og fastsette de unntak fra §§ 4, 7, 8 første ledd og 27 som er nødvendige for at straff skal kunne gjennomføres i en annen stat etter første ledd.

Lovhjemmelen er midlertidig og oppheves 1. september 2020.

Lovbestemmelsen utfylles av forskrift om straffegjennomføring i Nederland (heretter forskriften). Lov om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven) med forskrifter og retningslinjer gjelder så langt det passer. Disse retningslinjer skal leses i sammenheng med øvrig regelverk for straffegjennomføring og har forrang ved eventuell motstrid med de generelle retningslinjene til straffegjennomføringsloven. Retningslinjene oppheves fra og med 1. september 2020.

I tillegg til regelverket, reguleres forholdet mellom Norge og Nederland av avtale mellom Kongeriket Norge og Kongeriket Nederland om bruken av et fengsel i Nederland for gjennomføring av norske fengselsstraffer (heretter avtalen mellom Norge og Nederland) og samarbeidsavtale inngått mellom Kriminalomsorgsdirektoratet og Dienst Justitiële Inrichtingen, som er ansvarlig direktorat i Nederland (heretter samarbeidsavtalen).

1.2 Beslutningsmyndighet i henhold til straffegjennomføringsloven § 6

Hvorvidt beslutningsmyndighet tilligger lokalt eller regionalt nivå, reguleres av straffegjennomføringsloven § 6 med tilhørende forskrift og retningslinjer. Hvor beslutningsmyndighet på lokalt og regionalt nivå avviker fra de generelle retningslinjene følger dette av disse retningslinjene.

Norgerhaven fengsel er organisatorisk en avdeling av Ullersmo fengsel, men det er ansatt en norsk fengselsleder ved Norgerhaven. Fengselsleder ved Norgerhaven fengsel er gitt en rekke fullmakter som gir selvstendig beslutningsmyndighet. Lokalt nivå vil derfor i relasjon til § 6 være både Ullersmo fengsel og Norgerhaven fengsel. KDI overlater til direktør for region øst å beslutte hvorvidt avgjørelsesmyndighet skal tilligge fengselsleder ved Ullersmo fengsel eller Norgerhaven fengsel.

1.3 Vedtak som ikke kan gjennomføres i Nederland

Det følger av artikkel 9 nr. 1 i avtalen mellom Norge og Nederland at enhver beslutning der domfelte gis tillatelse til å forlate fengselet, enten midlertidig eller på annen måte, ikke skal gjennomføres i Nederland.

I praksis vil dette gjelde følgende beslutninger:

- Gjennomføring av straff i institusjon, jf. straffegjennomføringsloven § 12
- Gjennomføring av straff på sykehus, jf. § 13
- Gjennomføring av straff utenfor fengsel, jf. § 16
- Frigang, jf. § 20
- Permisjon, jf. § 33
- Fremstilling, jf. § 34
- Straffavbrudd, jf. § 35

Gjennomføring av disse beslutninger krever derfor som hovedregel også et vedtak om permanent eller midlertidig overføring til et fengsel i Norge etter straffegjennomføringsloven § 14. Overføring som følge av vedtak om gjennomføring av straff på sykehus, fremstilling eller velferdspermisjon kan anses som en del av effektueringen av vedtaket. Se nærmere om dette i pkt. 3.3, 3.8 og 3.9.

Unntak gjelder utganger om følge av akutt behov for helsehjelp som ikke kan ytes i fengselet, jf. artikkel 12 nr. 2 i avtalen mellom Norge og Nederland. Se punkt 3.3.

1.4 Forholdet mellom overføring til straffegjennomføring i Nederland og soningsoverføring til hjemland

Domfelte som er i målgruppen for overføring til fengsel i Nederland, kan også være aktuelle kandidater for soningsoverføring etter den europeiske konvensjonen av 21. mars 1983 om overføring av domfelte (overføringskonvensjon) med tilleggsprotokoll av 18. desember 1997, eller de bilaterale avtalene på området. Soningsoverførings saker skal saksbehandles i tråd med KDIs føringer i rundskriv nr. 1/2014 og nr. 2/2014. En eventuell forberedelse til eller beslutning om overføring til Norgerhaven skal ikke ha innvirkning på behandlingen av soningsoverførings saken og, soningsoverførings saken skal som ved overføring mellom fengsler i Norge løpe parallelt. Dette medfører at domfelte som er overført til Norgerhaven må tilbaketransporteres til Norge når det er truffet vedtak om soningsoverføring.

Dersom det er igangsatt en prosess med overføring til straffegjennomføring i Nederland, og KDI treffer vedtak om soningsoverføring til domfeltes hjemland før domfelte er overført til Nederland, skal imidlertid prosessen med overføring til Nederland stanses.

Domfelte som er i målgruppen for overføring til fengsel i Nederland, kan også være aktuell kandidat for nordisk soningsoverføring etter lov om fullbyrding av nordiske dommer på straff mm. Dersom det er påstartet nordisk soningsoverførings sak, må det vurderes om det er hensiktsmessig å treffe vedtak om overføring til Nederland. Dersom det treffes vedtak om nordisk soningsoverføring før domfelte er overført til Nederland, skal prosessen med overføring til Nederland stanses.

1.5 Oversettelse

Dokumenter av direkte betydning for domfeltes rettigheter og plikter, herunder advarsler og vedtak, skal oversettes til domfelte på norsk eller et annet språk han forstår.

Fengselsleder ved Norgerhaven fengsel skal besørge at informasjonsmaterieell og regelverk til domfelte oversettes til flere språk.

2 Forskrift om straffegjennomføring i Nederland med retningslinjer

2.1 Virkeområde, forskriften § 1

§ 1 Virkeområde

Forskriften gjelder for gjennomføring av straff som etter straffegjennomføringsloven § 1 a skal finne sted i Nederland i henhold til avtale mellom Kongeriket Norge og Kongeriket Nederland av 2. mars 2015.

2.2 Straffegjennomføringslovens virkeområde, forskriften § 2

§ 2 Straffegjennomføringslovens virkeområde

Straffegjennomføringsloven med forskrifter gjelder ved straffegjennomføring i Nederland, med følgende unntak:

- a) Forvaltningstjenester som norske myndigheter ikke kan yte i Nederland, kan kjøpes eller leies der uten hinder av straffegjennomføringsloven § 4.*
- b) Nederlandske ansattes taushetsplikt følger av nederlandsk rett. Reglene om taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 flg., jf. straffegjennomføringsloven § 7 bokstav h og i, kommer ikke til anvendelse for disse.*
- c) For nederlandske ansatte følger krav til vandel av nederlandsk rett. Straffegjennomføringsloven § 8 første ledd kommer ikke til anvendelse.*
- d) Undersøkelse etter straffegjennomføringsloven § 27 første ledd kan finne sted overfor advokat og offentlig myndighetsrepresentant, herunder diplomatisk eller konsulær representant. Begrensningene i § 27 tredje ledd gjelder ikke.*

Forvaltningstjenester, § 2 bokstav a

Domfelte som gjennomfører straff i Nederland har krav på likeverdig tjenester uavhengig av hvorvidt forvaltningstjenestene ytes av norske tilbydere eller kjøpes i Nederland.

Taushetsplikt, § 2 bokstav b

De nederlandske ansatte er bundet av den yrkesmessige taushetsplikten i Nederland, og dette vil fortsatt gjelde når fengselet leies ut til Norge. Omfanget av taushetsplikten i Nederland tilsvarer den som følger av forvaltningsloven og straffegjennomføringsloven.

Nederlandsk taushetsplikt er ikke til hinder for at nederlandsk personell kan gi relevante opplysninger til norske tilsynsorganer.

De norske tilsatte vil alltid være underlagt forvaltningsloven og straffegjennomføringslovens bestemmelser om taushetsplikt.

2.3 Drift av fengselet, forskriften § 3

§ 3 Drift av fengselet

Kriminalomsorgen drifter fengselet ved bruk av personer ansatt av nederlandske myndigheter.

2.4 Vilkår for overføring, forskriften § 4

§ 4 Vilkår for overføring

Mannlige innsatte over 18 år som er dømt til ubetinget fengselsstraff, kan overføres til straffegjennomføring i Nederland etter straffegjennomføringsloven § 14, jf. § 1 a. Beslutningen tas av kriminalomsorgen etter en individuell helhetsvurdering der blant annet domfeltes helsesituasjon, familiesituasjon og det straffbare forholdets art må tas i betraktning. Overføring skal ikke besluttes dersom hensynet til en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring taler mot det. Straffegjennomføringen skal være påbegynt i Norge før overføring til Nederland finner sted.

Følgende domfelte kan ikke overføres:

- a) domfelte som er nederlandsk statsborger eller bosatt i Nederland,*
- b) domfelte som etter beslutning av nederlandske myndigheter er erklært som uønsket utlending i Nederland eller registrert som en utlending som skal nektes innreise i Nederland,*
- c) domfelte som er ettersøkt i Nederland i forbindelse med etterforskning av straffbare forhold eller strafferettslig forfølgelse, eller for fullbyrding av en dom,*
- d) domfelte som utgjør en rømningsrisiko eller en risiko for samfunnet som overstiger sikkerhetsnivået ved fengselet i Nederland,*
- e) domfelte som er gjenstand for en arrestordre i Nederland, eller som er etterlyst i Norge i forbindelse med etterforskning av straffbare forhold eller strafferettslig forfølgelse,*
- f) domfelte som har behov for helsetjenester som ikke kan tilbys ved straffegjennomføring i Nederland,*
- g) domfelte som mottar eller skal motta regelmessig besøk av egne barn de ellers bor fast sammen med eller har samvær med, med mindre overføring uansett ikke medfører en større begrensning i barnets rett til samvær enn den besøksordningen eller samværsordningen som er eller blir etablert,*
- h) domfelte med rett til opplæring etter opplæringsloven og som har påbegynt opplæring i Norge.*

Domfelte som omfattes av annet ledd bokstav b og som er registrert i Schengen Information System (SIS) kan likevel overføres.

Formålet med bestemmelsen i annet ledd bokstav g er å ivareta barnets rett til samvær med sine foreldre, jf. straffegjennomføringsloven § 3, annet ledd. Etter en konkret vurdering vil også domfelte som ellers utøver eller har utøvet daglig omsorg for andre barn enn egne barn, kunne omfattes av bestemmelsen.

Unntak fra annet ledd bokstav g og h kan gjøres dersom domfelte selv ønsker overføring.

Beslutning om overføring treffes etter en individuell helhetsvurdering basert på momenter som fremgår av bestemmelsens første ledd. Bestemmelsens annet ledd regulerer når det foreligger absolutt hinder for overføring. Dersom domfelte samtykker, kan overføring gjennomføres selv om han faller inn under bokstav g og h.

Ubetinget fengsel, § 4 første ledd

Domfelte som soner subsidiær fengselsstraff grunnet bøter i tillegg til ubetinget fengselsstraff, kan overføres til Nederland.

Bosatt i Nederland, § 4 annet ledd bokstav a

Domfelte som er bosatt i Nederland skal ikke overføres. Som bosatt regnes personer som er registrert som bosatt i Nederland eller som har sin faste bopel der.

Helse, § 4 annet ledd bokstav f

Bestemmelsen omfatter alle typer helsetjenester. Eksempelvis hvor domfelte er i et behandlingsløp i spesialisthelsetjenesten for psykiske lidelser eller rusavhengighet. I vurderingen av hvorvidt domfelte er i et behandlingsløp skal det ses hen til regelmessigheten av behandlingen og hvorvidt tilsvarende behandling kan tilbys i Nederland. Det bør om mulig innhentes uttalelse fra behandlingsansvarlig.

Domfelte som er under LAR-behandling, skal som hovedregel ikke overføres til Nederland. Dersom domfelte selv ønsker det og det etter en helsefaglig vurdering anses tilrådelig, kan slik overføring allikevel skje.

Bestemmelsen er ikke til hinder for at domfelte overføres til straffegjennomføring i Nederland, mens han venter på utredning eller operasjon, med mindre han er avhengig av oppfølging i mellomtiden. Domfelte kan da gjennomføre straff i fengselet i Nederland, inntil tidspunkt for utredning eller operasjon.

Besøk av barn, § 4 annet ledd bokstav g

Domfelte som har egne barn, skal ikke overføres dersom dette begrenser barnets rett til samvær utover det som ellers ville være tilfelle hvis domfelte gjennomførte straffen i et fengsel i Norge. Dersom det er avtalt en besøksordning eller samværsordning med svært få besøk, for eksempel to ganger i året, vil imidlertid domfelte kunne gjennomføre straffen i Nederland frem til neste besøk.

Straffegjennomføring i Nederland skal ikke være til hinder for at en samværsordning eller besøksordning kan etableres. Dersom domfelte ennå ikke har mottatt besøk, men en besøksordning er under etablering, skal overføring ikke gjennomføres. Dersom det vil ta noe tid før ordningen er etablert, kan overføring gjennomføres frem til ordningen er etablert. Domfelte må dokumentere at besøksordning er under etablering.

Ved vurderingen av om domfelte som ellers utøver eller har utøvet daglig omsorg for andre barn enn egne barn skal overføres jf. forskriften § 4 fjerde ledd, skal det vektlegges hvorvidt omsorgsoppgaven har vært utøvet kontinuerlig over en lengre periode. Det skal også vektlegges hvor lenge det er siden omsorgsrollen ble utøvet.

Opplæring, § 4 annet ledd bokstav h

Domfelte som ikke kan overføres til fengsel i Nederland i medhold av forskriften § 4 bokstav h, kan overføres og sone i Nederland inntil tidspunktet for når han skal påbegynne opplæringen. Domfelte som ikke benytter seg av retten til opplæring som følge av at han venter på innvilget skoleplass, skal ikke overføres, med mindre tilbud om skoleplass ligger langt frem i tid. Domfelte som har rett til opplæring, men ikke benytter seg av denne retten, kan også overføres til fortsatt straffgjennomføring i fengselet i Nederland.

2.5 Transport, forskriften § 5

§ 5 Transport

Kriminalomsorgen har ansvar for transport av domfelte til og fra Nederland. Nederlandske myndigheter har ansvar for transport i Nederland etter nederlandsk regelverk.

Kriminalomsorgen er ansvarlig for transport fra Norge til Nederland. Det vises til instruks for transport til Nederland utarbeidet av KDI. Instruksene regulerer transport fra Norge til Nederland, og overlevering av den domfelte til nederlandske myndigheter for transport fra flyplass til fengsel.

Nederlandske myndigheter er ansvarlig for transporten på nederlandsk territorium. Transporten gjennomføres av Dienst Vervoer & Ondersteuning, som er en transportenhet underlagt Dienst Justitiële Inrichtingen (ansvarlig direktorat i Nederland). Under transporten er de domfelte under norsk straffgjennomføring, men den nederlandske tvangsmiddelinstruksene Geweldsinstructie penitentiarie inrichtingen skal gjelde.

2.6 Straffbare forhold begått under straffgjennomføring i Nederland, forskriften § 6

§ 6 Straffbare forhold begått under straffgjennomføring i Nederland

Straffbare forhold som begås under straffgjennomføring i Nederland, behandles etter nederlandsk lovgivning. Domfelte skal informeres om forskjellene mellom norsk og nederlandsk straffelov.

Fengselsleder i Norgerhaven skal påse at domfelte informeres om forskjellene mellom norsk og nederlandsk straffelov før overføring til Nederland.

Dersom en domfelt som mistenkes eller siktes for en forbrytelse begått under gjennomføring av straff i Nederland pågripes, og overføres til nederlandsk fengsel, avbrytes gjennomføringen av den norske straffedommen. Også hvor domfelte uten forutgående pågrep skal sone fengselsstraff idømt som følge av forbrytelse begått under gjennomføring av norsk straffedom i Nederland avbrytes gjennomføringen av den norske dommen. Avbrudd gis uten særskilt beslutning for den tid domfelte gjennomfører varetektsfengsling og eventuelt annen reaksjon. Avbruddet registreres i Kompis-KIA som ved tilsvarende hendelser ved straffgjennomføring i Norge.

2.7 Ekstern bistand for å ivareta ro, orden og sikkerhet, forskriften § 7

§ 7 Ekstern bistand for å ivareta ro, orden og sikkerhet

For ekstern bistand for å ivareta ro, orden og sikkerhet, gjelder nederlandske regler.

Ekstern bistand omfatter både bistand fra innsatsstyrken underlagt den nederlandske kriminalomsorgen (External Response Team), nederlandsk politi og øvrige nødetater.

Dersom det oppstår en situasjon som ikke kan håndteres uten ekstern bistand, kan fengselsleder i Norgerhaven beslutte å tilkalle innsatsstyrken eller nederlandsk politi.

2.8 Telefonsamtaler og videokonferanser, forskriften § 8

§ 8 Telefonsamtaler og videokonferanser

Domfelte skal ha adgang til å telefonere eller gjennomføre videokonferanser i inntil 20 minutter minst tre ganger i uken, dersom kapasitetshensyn ikke er til hinder for det.

Videokonferanser skal kontrolleres etter reglene om besøk i straffegjennomføringsloven § 31 annet, tredje og fjerde ledd og forskrift om straffegjennomføring § 3-28 første ledd. Det skal ikke gjennomføres videokonferanser hvor det er nødvendig med kontroll ved overhøring av samtalen etter straffegjennomføringsloven § 31 tredje ledd, med mindre særskilte grunner foreligger og den konkrete bemanningen muliggjør slik kontroll.

Ved videokonferanse med advokat eller offentlig myndighetsrepresentant gjelder straffegjennomføringsloven § 32 sjette ledd tilsvarende. Kontakt med slike personer skal ikke regnes med i innsattes ukentlige kvote i henhold til første ledd.

Utgifter som påløper ved telefonsamtaler, skal dekkes av den domfelte selv. Ved telefonsamtaler til Norge skal domfelte ikke betale mer enn norsk innenlandsrate.

Videokonferanse skal gjennomføres gratis.

Kriminalomsorgsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om hvilken teknologi som tillates.

Domfeltes rett til telefonsamtaler eller videokonferanser i inntil 20 minutter minst tre ganger i uken gjelder uten behovsprøving.

Fengselsleder kan innvilge adgang til bruk av telefon og/eller videokonferanse utover dette, jf. forskrift til straffegjennomføringsloven § 3-29 tredje ledd.

For gjennomføring av telefonsamtaler må vilkårene i straffegjennomføringsloven § 32 være oppfylt. Kontrolltiltakene som følger av samme bestemmelse gjøres også gjeldende ved telefonering under straffegjennomføring i Nederland.

Videokonferanse kan skje ved bruk av utstyr som er godkjent av KDI.

Ved vurdering av om det kan innvilges videokonferanser hvor det er nødvendig med kontroll ved overhøring av samtalen etter besøksreglene i straffegjennomføringsloven § 31 tredje ledd skal det vektlegges om det foreligger familiære omstendigheter eller andre omstendigheter som tilsier at det er særlig viktig for domfelte å kunne gjennomføre videokonferansen. Dersom sikkerhetsmessige grunner gjør det nødvendig å overhøre samtalen, kan domfelte pålegges å føre samtale på et språk de tilsatte behersker.

2.9 Kontakt med andre offentlige etater, forskriften § 9

§ 9 Kontakt med andre offentlige etater

Domfeltes behov for kontakt med norske offentlige etater under straffegjennomføring i Nederland, herunder arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV) og helse- og utdanningsmyndighetene, skal ivaretas. Dersom domfeltes behov tilsier det, skal kriminalomsorgen legge til rette for gjennomføring av telefonsamtaler og videokonferanser med aktuelle etater.

Kontakt med offentlige etater skal ikke regnes med i innsattes ukentlige kvote for telefonsamtaler og videokonferanser, jf. forskriften § 8 første ledd.

2.10 Godtgjørelse til innsatte, forskriften § 10

§ 10 Godtgjørelse til innsatte

I tillegg til ordinær dagpengesats etter straffegjennomføringsloven § 19, kan domfelte tilstås økonomisk godtgjørelse ved straffegjennomføring i Nederland. Nærmere regler om dette fastsettes av Kriminalomsorgsdirektoratet.

Domfelte som gjennomfører straff i Nederland skal tilstås en økonomisk godtgjørelse. Tilleggets størrelse vil bli fastsatt av Kriminalomsorgsdirektoratet.

Tillegget kan benyttes til innkjøp av varer til privat bruk i fengselsbutikken og andre steder godkjent av fengselsleder ved Norderhavnen. I motsetning til ordinære dagpenger kan ikke tillegget spares opp og tas ut etter endt straffegjennomføring.

2.11 Opptjening av permisjonsdøgn, forskriften § 11

§ 11 Opptjening av permisjonsdøgn

Domfelte som gjennomfører straff i Nederland etter å ha oppnådd permisjonstid i henhold til forskrift om straffegjennomføring § 3-30 femte ledd, opptjener en permisjonskvote på 2,5 døgn pr. måned. Opptjeningsperioden er begrenset oppad til seks måneder.

Opptjent permisjonskvote kan benyttes i tillegg til ordinær permisjonskvote etter forskrift om straffegjennomføring § 3-30 annet ledd.

Opptjent permisjonskvote kan bare benyttes etter vedtak etter straffegjennomføringsloven § 33.

Opptjent permisjonskvote og permisjonskvote etter forskrift om straffegjennomføring § 3-30 kan bare benyttes etter overføring til Norge, jf. § 12 annet ledd.

Reglene om opptjening av permisjonsdøgn i Nederland fraviker ordinære regler ved at det for domfelte er mulig å opptjene permisjonskvote uten først å ha gjennomført ordinær permisjon.

Det er en forutsetning for domfeltes rett til å benytte seg av de opptjente permisjonsdøgnene at de alminnelige vilkårene for permisjon er oppfylt på det aktuelle tidspunktet domfelte ønsker å benytte disse. Den opptjente permisjonen vil kunne tas ut på vanlig måte etter overføring til et fengsel i Norge.

Dersom domfelte velger å fortsette soningen i Nederland i seks måneder etter oppnådd permisjonstid, vil han ha oppspart 15 døgn som kan tas ut etter overføring til Norge. Opptjent permisjon skal kunne tas ut i tillegg til den permisjonskvote han får innvilget i medhold av forskriftens § 3-30 annet ledd, herunder både ordinær og utvidet permisjonskvote. Dette innebærer at man ved vurdering av domfeltes behov for utvidet permisjonskvote med inntil 30 døgn årlig, ikke skal se hen til den permisjonskvoten som er opptjent under straffegjennomføring i Nederland.

Ved uttak av opptjente permisjonsdøgn skal den enkelte permisjon normalt ikke overstige 5 døgn. Begrensningen i antall utganger som fremkommer av retningslinjene punkt 3.36 gjelder ikke for uttak av permisjonsdøgn opptjent i Nederland. Kriminalomsorgen skal påse at de opptjente permisjonsdøgnene uttas på en hensiktsmessig måte sett hen til domfeltes gjenstående soningstid og progresjon.

Den ovennevnte begrensningen for oppsparingsperiode på maksimalt seks måneder hindrer ikke den domfeltes mulighet til å fortsette straffegjennomføringen i Nederland etter eget ønske dersom dette anses tilrådelig av kriminalomsorgen, domfeltes progresjon tatt i betraktning.

2.12 Overføring til Norge, forskriften § 12

§ 12 Overføring til Norge

Domfelte som gjennomfører ubetinget fengselsstraff i Nederland, skal overføres til Norge minst to måneder før løslatelsen, med mindre det er inngått særskilt avtale mellom norske og nederlandske myndigheter om annet.

Domfelte som under straffegjennomføring i Nederland innvilges søknad om permisjon, straffavbrudd, frigang eller gjennomføring av straff utenfor fengsel i medhold av straffegjennomføringsloven §§ 12 eller 16, skal overføres til straffegjennomføring i Norge før vedtaket iverksettes.

Domfelte som under straffegjennomføring i Nederland innvilges søknad om fremstilling, skal overføres til straffegjennomføring i Norge før vedtaket iverksettes, med mindre det etter avtale mellom norske og nederlandske myndigheter følger at fremstillingen kan gjennomføres i Nederland.

Domfelte som får behov for helsehjelp som ikke kan gjennomføres under straffegjennomføring i Nederland, skal overføres til straffegjennomføring i Norge med mindre det følger av avtale mellom norske og nederlandske myndigheter at slik helsehjelp kan tilbys i Nederland.

Domfelte som skal motta regelmessig besøk av egne barn, jf. § 4 annet ledd bokstav g, skal overføres til straffegjennomføring i Norge på det tidspunkt besøks- eller samværsordningen skal begynne, dersom straffegjennomføringen i Nederland vil hindre besøks- eller samværsordningen.

Domfelte som ønsker å benytte seg av retten til opplæring etter opplæringslova, skal overføres til straffegjennomføring i Norge på det tidspunktet opplæringen skal begynne.

Første til femte ledd begrenser ikke adgangen til overføring til Norge i medhold av straffegjennomføringsloven §§ 14 og 15.

Dersom vilkårene for straffegjennomføring i Norge etter denne bestemmelsen ikke lenger er til stede, kan domfelte tilbakeføres til straffegjennomføring i Nederland såfremt vilkårene etter § 4 fortsatt er oppfylt.

Domfelte som overføres til straffegjennomføring i Nederland, har krav på samme mulighet for progresjon som om de hadde sonet i Norge. Domfelte vil i mange tilfeller derfor overføres til Norge før minimumsfristen i bestemmelsens første ledd, utløper. Dette vil for eksempel gjelde for overføring til fengsel med lavere sikkerhet eller overgangsbolig og/eller gjennomføring av permisjoner og frigang.

Etter avtale med nederlandske myndigheter, kan fengselsleder ved Norgerhaven beslutte unntak fra tomånedersregelen ved at den domfelte overføres kortere tid før løslatelse. Etter avtalen mellom Norge og Nederland skal domfelte som av ulike grunner gjennomfører også siste del av straffen i Nederland, som hovedregel uansett overføres til norsk territorium før løslatelse. Dette kan i praksis innebære at domfelte overføres til flyplass i Norge for løslatelse eller for uttransport til tredjeland dersom domfelte er utvist ved endelig vedtak fra utlendingsmyndighetene.

Unntaksvis kan domfelte som er endelig utvist fra Norge etter nærmere avtale med nederlandske myndigheter transporteres direkte til hjemlandet etter endt soning.

Med helsehjelp i bestemmelsen fjerde ledd menes enhver handling som har forebyggende, diagnostisk, behandlende, helsebevarende, rehabiliterende eller pleie- og omsorgsformål og som utføres av helsepersonell, jfr. helsepersonelloven § 3 tredje ledd, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 1-3 bokstav c.

Dersom domfelte ønsker å gjøre rett på opplæring gjeldende, skal fengselet sette domfelte i kontakt med Akershus fylkeskommune ved skoleavdelingen ved Ullersmo fengsel.

Dersom domfelte har rett på opplæring og får innvilget skoleplass, må han søke om overføring til fengsel i Norge.

2.13 Ikrafttredelse, forskriften § 13

§ 13 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Forskriften oppheves fra og med 1. september 2020.

3 Retningslinjer til straffegjennomføringslovens bestemmelser

3.1 Straffegjennomføring i annen stat, straffegjennomføringsloven § 1a

Bestemmelsens første ledd gir kriminalomsorgen hjemmel til å beslutte at domfelte som er dømt til ubetinget fengsel, kan gjennomføre straffen i Nederland.

Domfelte skal ha påbegynt straffegjennomføringen i et fengsel i Norge før han blir overført til Nederland.

Hjemmel for å beslutte overføring til Nederland følger av de vanlige reglene for overføring mellom fengsler, jf. straffegjennomføringsloven § 14.

Bestemmelsens tredje ledd pålegger kriminalomsorgen å sørge for at domfelte gis helsehjelp i Nederland av likeverdig kvalitet som tilsvarende helsehjelp i Norge. Dersom slik helsehjelp ikke kan gis i Nederland, må domfelte tilbakeføres til Norge. Dersom domfelte ønsker å klage på helsetilbudet, gjelder pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 7, se punkt 3.12.

Unntak i tråd med bestemmelsens fjerde ledd er inntatt i forskrift om straffegjennomføring i Nederland § 2.

3.2 Tilsynsrådet, straffegjennomføringsloven § 9

Tilsynsrådet for kriminalomsorgen region øst skal føre tilsyn ved Norgerhaven fengsel.

Medlemmer som fører tilsyn ved Norgerhaven fengsel har krav på godgjøring etter egne regler fastsatt av Kriminalomsorgsdirektoratet.

Fengselsleder skal legge til rette for at domfelte kan gjennomføre videokonferanse med tilsynsrådet.

3.3 Gjennomføring av straff i sykehus, straffegjennomføringsloven § 13

Ved behov for medisinsk behandling eller bistand som ikke kan gis i fengselet, kan domfelte overføres til en medisinsk institusjon i Nederland, jf. avtalen mellom Norge og Nederland artikkel 12 nr. 2. Slik overføring kan skje dersom behandlingen av den domfelte krever innleggelse ved en medisinsk institusjon i høyst tre dager eller dersom overføring til en medisinsk institusjon i Norge ikke er mulig av medisinske årsaker. Den domfelte skal overføres til Norge så snart hans medisinske situasjon tillater det.

Dersom domfelte har behov for sykehusopphold utover hva som kan tilbys i Nederland, må det fattes vedtak om straffegjennomføring i sykehus i Norge, jf. straffegjennomføringsloven § 13. Overføringen til Norge for gjennomføring av sykehusoppholdet anses som et ledd i effektueringen av vedtaket og domfelte kan tilbakeføres til Nederland etter gjennomført sykehusopphold, jf. forskriften § 12 siste ledd. Det skal fremkomme av vedtaket at overføringen kun er et ledd i effektueringen.

Dersom domfelte ved utskriving fra sykehus, ikke lenger er i målgruppen for straffegjennomføring i Nederland, skal det fattes vedtak om overføring til annet fengsel i Norge.

Et eventuelt behov for følge av helsepersonell ved overføring til Norge skal ivaretas.

Dersom domfelte overføres til medisinsk institusjon i Nederland skal Dienst Vervoer & Ondersteuning, som er en transportenhet underlagt Dienst Justitiële Inrichtingen (ansvarlig direktorat i Nederland) forestå både transport og vakthold. Dersom domfelte overføres til Norge for medisinsk behandling, skal om nødvendig betjenter fra Ullersmo eller etter nærmere avtale betjenter fra fengsel i nærhet til den medisinske institusjonen forestå nødvendig tilsyn eller vakthold.

3.4 Vedtak om overføring, straffegjennomføringsloven § 14 og 15

Overføring til Norgerhaven

Vedtak om frivillig eller tvungen overføring til Norgerhaven fattes av fengselsleder ved Norgerhaven fengsel, i de tilfellene det følger av straffegjennomføringsloven § 6 første ledd at lokalt nivå har beslutningsmyndighet. Den enhet som er aktuell som avgivende enhet skal alltid ha uttalt seg om saken og tatt stilling til om overføringen bør skje, før vedtak fattes.

Dersom domfelte etter kartlegging ikke er aktuell kandidat for overføring, kan Norgerhaven fengsel avslutte saken.

Overføring fra Norgerhaven

Vedtak om frivillig eller tvungen overføring fra Norgerhaven fattes av fengselsleder ved Norgerhaven fengsel, i de tilfellene det følger av straffegjennomføringsloven § 6 første ledd at lokalt nivå har beslutningsmyndighet. Den enhet som er aktuell som mottakende enhet skal alltid ha uttalt seg om saken og tatt stilling til om overføringen bør skje, før vedtak fattes. Dersom det er uenighet mellom mottakende fengsel og Norgerhaven i spørsmål om overføring, skal saken avgjøres av Kriminalomsorgen region øst.

Beslutningsmyndighet ved fengselsstraff på over 10 år

Dersom domfelte er idømt fengselsstraff på mer enn 10 år, er det regionalt nivå som i henhold til straffegjennomføringsloven § 6 annet ledd annet punktum har beslutningsmyndighet. Spørsmålet om overføring til eller fra Norgerhaven skal i disse tilfellene avgjøres av Kriminalomsorgen region øst.

Hvor domfelte er idømt fengselsstraff på mer enn 10 år, kan fengselsleder ved Norgerhaven allikevel avslå søknader om overføring, jf. straffegjennomføringsforskriften § 2-1. Fengselsleder ved Norgerhaven kan også avslutte saken dersom domfelte etter kartlegging ikke er aktuell kandidat for overføring.

Forhåndsvarsel ved overføring til og eller fra Norgerhaven

Ved tvangsoverføring skal forhåndsvarsel sendes før vedtak om overføring fattes, jf. forvaltningsloven § 16. Domfelte må gis en rimelig frist til å inngi kommentar.

3.5 Private eiendeler, straffegjennomføringsloven § 26

Leder av Norgerhaven utarbeider liste over tillatte eiendeler.

Kontroll av eiendelene gjennomføres ved Ullersmo fengsel før overføring til Norgerhaven fengsel. Effekter som ikke skal medbringes oppbevares på Ullersmo.

Fengselsleder ved Norgerhaven kan fastsette regler for bruk av private midler.

3.6 Postsending til og fra domfelte, straffegjennomføringsloven § 30

Kontroll av brev til og fra domfelte skal gjennomføres ved Ullersmo, og samtlige brev skal derfor sendes via Ullersmo. Post til domfelte skal kontrolleres og sendes fra Ullersmo til Norgerhaven uten ugrunnet opphold.

Utgående post fra domfelte sendes fra Norgerhaven til Ullersmo for kontroll. Brevene skal sendes videre fra Ullersmo uten ugrunnet opphold. Domfelte vil få dekket kostnader til sending av to brev per uke. For øvrige brev skal frankering skje uten merkostnader for domfelte og til norsk portotakst.

Post til eller fra advokat eller offentlig myndighetsrepresentant skal alltid kontrolleres i nærvær av domfelte, jf. straffegjennomføringsloven § 30 sjette ledd tredje punktum. Slik post skal derfor ikke kontrolleres ved Ullersmo.

3.7 Besøk til domfelte, straffegjennomføringsloven § 31

Når domfelte mottar besøk fra personer utenfor Nederland, skal det legges til rette for fleksible løsninger, for eksempel ved at besøk kan gjennomføres flere dager etter hverandre så langt kapasiteten tillater dette.

3.8 Permisjon, straffegjennomføringsloven § 33

Ordinær permisjon

Domfelte som søker om ordinær permisjon under straffegjennomføring i Nederland og får innvilget dette, skal overføres til fortsatt straffegjennomføring i Norge.

Den enhet som er aktuell som mottakende enhet skal alltid ha uttalt seg om saken og tatt stilling til om ordinær permisjon bør innvilges, før vedtaket fattes.

Velferdspermisjon

Dersom domfelte søker og får innvilget velferdspermisjon, kan overføring til Norge for gjennomføring av velferdspermisjonen anses som et ledd i effektueringen av vedtaket om velferdspermisjon. Domfelte kan således tilbakeføres til Nederland etter gjennomført velferdspermisjon, jf. forskriften § 12 siste ledd. Dersom domfelte skal tilbakeføres til Nederland etter gjennomført velferdspermisjon, skal det fremkomme av vedtaket at overføringen kun er et ledd i effektueringen.

Dersom domfelte etter gjennomført velferdspermisjon, ikke lenger er i målgruppen for straffegjennomføring i Nederland, skal det fattes vedtak om overføring til annet fengsel i Norge.

For domfelte som ikke skal tilbakeføres til Nederland etter gjennomførte velferdspermisjon, må det samtidig fattes vedtak om overføring til fortsatt straffegjennomføring i Norge.

3.9 Fremstilling, straffegjennomføringsloven § 34

Dersom domfelte får innvilget søknad om fremstilling, må han overføres til Norge for gjennomføring av fremstillingen. Overføringen anses som et ledd i effektueringen av vedtaket. Domfelte skal tilbakeføres til Nederland etter gjennomført fremstilling, jf. forskriften § 12 siste ledd. Det skal fremkomme av vedtaket at overføringen kun er et ledd i effektueringen av vedtaket.

Dersom domfelte etter gjennomføring av fremstilling ikke lenger er i målgruppen for straffegjennomføring i Nederland, skal det fattes vedtak om overføring til annet fengsel i Norge.

3.10 Straffavbrudd, straffegjennomføringsloven § 35

Dersom domfelte får innvilget søknad om straffavbrudd, må han transporteres tilbake til Norge før avbruddet iverksettes. Når avbruddet er gjennomført skal straffegjennomføringen fortsette i Nederland. Domfelte skal møte ved nærmere angitt sted og kriminalomsorgen vil forestå transport fra Norge til Nederland.

Dersom domfelte etter gjennomføring av straffavbruddet ikke lenger er i målgruppen for straffegjennomføring i Nederland, skal det fattes vedtak om overføring til annet fengsel i Norge.

3.11 Tvangsmidler, straffegjennomføringsloven § 38

Ved straffegjennomføring i Nederland får i tillegg til straffegjennomføringsloven med forskrifter og retningslinjer, den nederlandske tvangsmiddelinstruksen (Geweldsinstructie penitentiaire inrichtingen) anvendelse. Instruksen omhandler hvilke tvangsmidler som kan benyttes og i hvilke situasjoner.

Fengselsleder ved Norgerhaven fengsel skal påse at ansattes utøvelse av tvangsmiddelinstruksen, herunder hvilke tvangsmidler som blir brukt, er i tråd med norsk lovgivning.

3.12 Helserelaterte klager

Klage på generelt helsetilbud

Domfelte som mener helsehjelpen han har fått tilbud om i Nederland ikke er likeverdig med den helsehjelpen vedkommende ellers ville hatt krav på ved soning i Norge, kan klage til Fylkesmannen etter reglene i pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 7. Kriminalomsorgsdirektoratet er på vegne av staten ansvarlig for at denne rettigheten oppfylles og klagen skal derfor sendes om Kriminalomsorgsdirektoratet, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 7-2 første ledd.

Klage på konkret helsetjeneste

Klage på utførelsen av de konkrete helsetjenestene som ytes i Nederland, skal fremmes for nederlandsk klagemyndighet og behandles etter nederlandsk lovgivning.

Domfelte som ønsker å klage på konkrete forhold knyttet til den medisinske behandlingen, kan gjøre dette ved å fylle ut særskilt klageskjema («klachtformulier voor medisch klachten»). Når klagen er mottatt av helseavdelingen i Norgerhaven, vil domfelte bli innkalt til et møte.

Dersom domfelte og helseavdelingen ikke blir enige om en tilfredsstillende løsning, vil klagen bli oversendt til en tredje part, i form av en medisinsk rådgiver. Den medisinske rådgiveren innkaller til et møte, med sikte på å finne en løsning begge parter kan akseptere.

Dersom domfelte etter dette ikke er fornøyd med helsehjelpen han har mottatt, kan han rette en klage til Regional Disciplinary Tribunal for the Healthcare Sector, se «Complaints about medical treatment in Norgerhaven Prison» for utfyllende informasjon om fremgangsmåten.

Veiledning

Norgerhaven fengsel må sørge for at domfelte gis nødvendig informasjon om helsetilbudet og hvilke klagemuligheter som finnes, på et språk domfelte forstår.

3.13 Dødsfall

Artikkel 14 i avtalen mellom Norge og Nederland regulerer praktiske rutiner dersom en innsatt i Norgerhaven fengsel dør.

Fengselsleder er ansvarlig for å organisere overføring av den avdøde til avsenderstaten. Den norske ambassaden i Nederland kan kontaktes for praktisk bistand.